

Universiteit
Leiden
The Netherlands

De 'tangwerking' in het modellenrecht

Visser, D.J.G.

Citation

Visser, D. J. G. (2008). De 'tangwerking' in het modellenrecht. *Bijblad Bij De Industriële Eigendom*, (4/5), 213-219. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/14340>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/14340>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

De 'tangwerking' in het modellenrecht

Dirk Visser*

Inleiding

Ruim twintig jaar geleden introduceerde Verkade het begrip 'tangwerking' ter aanduiding van een belangrijke consequentie van het feit dat in het modellenrecht het criterium voor vatbaarheid voor bescherming hetzelfde is als dat voor de beschermingsomvang.¹

Een modeldepot is geldig, tenzij er al een (ander) model bestaat dat 'hetzelfde uiterlijk vertoont als de gedeponeerde tekening of het gedeponeerde model, dan wel daarmee slechts ondergeschikte verschillen vertoont' (Art. 4 lid 1 BTMW (oud)). Er is sprake van inbreuk wanneer het (aangevallen) model 'hetzelfde uiterlijk vertoont als de gedeponeerde tekening of het gedeponeerde model, dan wel daarmee slechts ondergeschikte verschillen vertoont'. (Art. 14 lid 1 BTMW (oud))

In beide situaties ging het om 'het zelfde uiterlijk, dan wel slechts ondergeschikte verschillen vertonen'.

Inmiddels is de Benelux-Modellenwet per 1 december 2003 gewijzigd ter aanpassing aan de Europese Modellenrichtlijn en per 1 september 2006 opgegaan in het Benelux-Verdrag inzake de Intellectuele Eigendom (BVIE). Een modeldepot is thans geldig, 'indien de *algemene indruk* die [de tekening of het model] bij de geïnformeerde gebruiker wekt, *verschilt* van de algemene indruk die bij die gebruiker wordt gewekt door tekeningen of modellen die [eerder] die voor het publiek beschikbaar zijn gesteld' (art. 3.3 BVIE).

Er is sprake van inbreuk wanneer het (aangevallen) model 'bij de geïnformeerde gebruiker *geen andere algemene indruk wekt*' (art. 3.16 BVIE).²

Ook onder het nieuwe Benelux (en Europees) modellenrecht bestaat dus de genoemde parallelie tussen het beschermings- en inbreukcriterium.

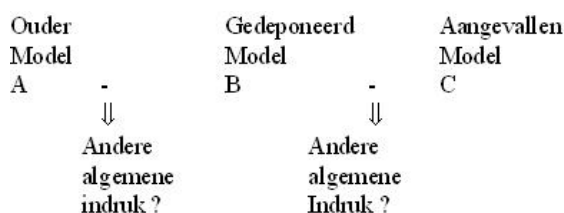
De omstandigheid dat de BTMW (en thans het BVIE) ten aanzien van de vatbaarheid voor bescherming en de beschermingsomvang van het model hetzelfde criterium van de ondergeschikte verschillen (resp. dezelfde algemene indruk) bezigt, heeft tot gevolg dat een wegens modelinbreuk eisende depositant door zijn tegenpartij soms op een opvallende wijze 'in de tang' genomen kan worden. Verkade noemde dit de 'tangwerking' van het dubbele criterium van de ondergeschikte verschillen,³ thans is dat het dubbele criterium van dezelfde algemene indruk.

Tangwerking door ouder model van een derde

Verkade onderscheidt verschillende soorten 'tangwerkingen'. De eerste vorm van tangwerking doet zich voor als een gedeponeerd model zodanig betrekkelijk geringe verschillen vertoont met tevoren bekende modellen, dat discutabel is of het model wel 'nieuw' kan heten, terwijl de verschillen tussen het gedeponeerde model en het aangevallen jongere model in de zelfde orde van grootte liggen. In een dergelijke situatie kan de gedaagde de eiser in de volgende 'tang' van art. 4 en art. 14 BTMW nemen. Van tweeën één: óf de verschillen tussen het aangevallen model en het gedeponeerde model zijn meer dan ondergeschikt, en dan is er geen inbreuk volgens art. 14; óf zij zijn ondergeschikt, maar dan zijn de verschillen tussen het model van de eiser en het/de nog oudere model(len) 'even' ondergeschikt en dan is het modeldepot van eiser nietig.

Aldus Verkade in 1985. Anno 2006 kan op basis van het criterium van 'de algemene indruk' hetzelfde gezegd worden.

In mijn oratie heb ik hetzelfde verschijnsel omschreven als het abc van het modellenrecht,⁴ dat als volgt visueel kan worden weergegeven.

De toepassing is eenvoudig. We nemen het voorbeeld van een schoen:

B spreekt C aan en zegt: 'Jouw schoen wekt geen andere algemene indruk dan de mijne. Dus jij pleegt modelinbreuk'.

'Nee hoor', zegt C, 'want als jij vindt dat mijn schoen geen andere algemene indruk wekt dan de jouwe, dan moet jij eens goed kijken naar deze oudere schoen van A. Jouw schoen lijkt namelijk veel meer op die van A, dan mijn schoen op jouw schoen lijkt. Dus als jij vindt dat mijn schoen geen andere algemene indruk wekt dan de jouwe,

dan verschilt de algemene indruk die jouw schoen wekt zéker niet van die van A. Dus dan heb jij helemaal geen geldig modelrecht'.

Als het verschil tussen eiser B en gedaagde C groter is dan het verschil tussen eiser B en ouder model A, is er géén sprake van modelinbreuk. Deze stelling is onweerlegbaar. Om voor bescherming in aanmerking te komen moet B immers bewijzen dat 'zijn' algemene indruk verschilt van die van A. Als hij daar in slaagt, máár C lijkt minder op B dan B op A, dan is onmogelijk dat de algemene indruk van C niet verschilt van die van B. 'B' zit 'in de tang'. Deze vorm van tangwerking is bij mijn weten nooit door iemand serieus betwist. Naar mijn mening is goed verdedigbaar dat zo'n tangwerking zelfs in meer of mindere mate bij alle IE-rechten voorkomt.⁵ Deze vorm van tangwerking is in feite algemeen erkend, al wordt deze meestal niet als tangwerking aangeduid.

Tangwerking door eigen oudere modellen

Dezelfde tangwerking kan zich ook voordoen wanneer de oudere 'nieuwheidschadelijke' modellen afkomstig zijn van dezelfde eiser/ontwerper. Dit kan 'zээр sneu' zijn, zoals Verkade aangeeft,⁶ maar het is een onvermijdelijke consequentie van de nieuwheidseis⁷ in het modellenrecht.⁸

Voorbeeld 1: Henkes/Goedewaagen

Een duidelijk voorbeeld van tangwerking door eigen oudere modellen biedt Pres. Rb. Rotterdam 29 april 1982, (Henkes/Goedewaagen),⁹ het eerste vonnis in een langdurige strijd over miniatuur porseleinen oud-Hollandse huisjes (die overigens nog steeds voortduurt).¹⁰

De 18 na 1 januari 1975 door Henkes in omloop gebrachte huisjes zijn te haren name ingeschreven bij het Benelux-Bureau voor Tekeningen of Modellen voor 'een houder voor dranken' met de aantekening 'van porselein vervaardigd in de vorm van een oud-Hollands huis'. Uit dien hoofde beroept Henkes zich op de bescherming, die artikel 14, lid 1 van de [BTMW] haar biedt, stellende dat de door Goedewaagen gefabriceerde en verhandelde huisjes slechts ondergeschikte verschillen vertonen met de ten name van Henkes gedeponeerde modellen.

Indien dit laatste niet juist zou zijn faalt het beroep van Henkes op artikel 14 van de [BTMW] reeds aanstonds.

Ten gunste van Henkes derhalve aannemende, dat de huisjes van Goedewaagen slechts ondergeschikte verschillen vertonen met de huisjes van Henkes, moet evenzeer worden vastgesteld, dat de verschillen tussen de 45 huisjes van Henkes onderling niet groter zijn dan die met de huisjes van Goedewaagen.

Dit brengt mede, dat Henkes voor de gedeponeerde modellen van 18 huisjes geen uitsluitend recht verkreeg, omdat deze modellen niet nieuw waren, immers slechts ondergeschikte verschillen vertoonden met de 27 modellen, die reeds in de belanghebbende kring van nijverheid of handel in het Beneluxgebied feitelijke bekendheid genoten'.

De 18 'nieuwe' huisjes van Henkes zitten 'in de tang' tussen de nog nieuwere, beweerdelijk inbreukmakende huisjes van Goedewaagen en 27 oudere huisjes van Henkes zelf. De modelrechtelijke vordering werd afgewezen. In hetzelfde conflict beriep Henkes (thans Bols) zich door de jaren heen eveneens zonder succes op vormmerkrechten en op auteursrecht (op de verzameling van huisjes) en met wisselend succes op onrechtmatige daadsbescherming.

Voorbeeld 2: Dyson/Kruidvat

Een ander voorbeeld van tangwerking door een eigen ouder model is Vzr. Rb. Utrecht 3 september 2004 (Dyson/Kruidvat).¹¹

Dyson heeft onder de naam Dual Cyclone een reeks stofzuigers zonder stofzak op de markt gebracht. In 1993 kwam de eerste stofzuiger, de Dual Cyclone (DC)01, later opgevolgd door onder meer de typen DC02, DC05 en

DCo8. Notetry is een aan Dyson gelieerde onderneming, die houdster is van het in de Benelux op 18 januari 1999 ingeschreven modelrecht op de Dual Cyclone DCo5. Dyson en Notetry maken bezwaar tegen een gelijkende stofzuiger genaamd Zyklonen power, te koop bij Kruidvat.

(DCo2, Dyson)

(DCo5, Dyson)

(Zyklonen Power, Kruidvat)

De Utrechtse voorzieningenrechter oordeelde als volgt:

'Geoordeeld moet worden dat de DCo2 niet voor bescherming onder het modelrecht op grond van de BTMW in aanmerking komt. Kruidvat heeft immers onweersproken aangevoerd dat het depot waarop Dyson zich ter bescherming van haar model in het onderhavige geval beroept ziet op het type DCo5 en niet op het type DCo2. Voor zover Dyson beoogt te stellen dat de DCo2, als voorloper van de DCo5, zoveel gelijkenis vertoont met de DCo5 dat ook de DCo2 onder de bescherming van het modelrecht van de DCo5 valt, dan moet worden geoordeeld dat het modeldepot van Notetry van de DCo5 niet voor bescherming in aanmerking komt. Om voor modelbescherming in aanmerking te komen is, zo blijkt uit artikel 1bis BTMW, immers vereist dat het model nieuw is en dat het over een eigen karakter beschikt. Onweersproken is dat de DCo2 in 1993 op de markt is gebracht en vast staat dat het model DCo5 in januari 1999 is gedeponeerd. Als de stelling van Dyson dat de DCo2 zoveel op de DCo5 lijkt dat ze feitelijk als hetzelfde model te beschouwen zijn wordt gevolgd, dan moet worden geoordeeld dat de DCo5 niet nieuw is noch over een eigen karakter beschikt. In dat geval heeft immers een stofzuiger met hetzelfde uiterlijk als het gedeponeerde model, of een stofzuiger die daarmee slechts ondergeschikte verschillen vertoont, reeds feitelijke bekendheid genoten in de periode voorafgaand aan de depotdatum. De vordering van Dyson, voor zover gebaseerd op inbreuk van het modelrecht van Notetry, dient dan ook te worden afgewezen' (ov. 4.2).

Het gedeponeerde model DCo5 zat in de tang tussen de nieuwere Zyklonen power van Kruidvat en Dyson's eigen oudere DCo2. Op basis van inbreuk op het auteursrecht (op zowel de DC 02 en de DC 05) werd de Zyklonen power evenwel toch verboden. Daarbij vervulde het auteursrecht weer eens zijn vertrouwde functie van vangnet onder het modellenrecht. Hierbij zij opgemerkt dat tangwerking ten gevolge van eigen, ouder werk in het auteursrecht niet speelt, omdat absolute nieuwheid in het auteursrecht geen vereiste is.

RCD 000136239-0001 t/m 000136239-0008. Een bewerking van eigen eerder werk kan heel wel een ('nieuw') zelfstandig beschermd werk zijn.¹²

Voor de tangwerking ten gevolge van eigen oudere (eerder gedeponeerde of openbaar gemaakte) modellen geldt m.i. dat, hoewel in concrete gevallen ongetwijfeld 'sneu' voor de betrokken deposant, de juistheid van dit verschijnsel niet te ontkennen valt. Het is de onvermijdelijke consequentie van het nieuwheidsvereiste in het modellenrecht. Dat een succesvol beroep op het auteursrecht of de bescherming tegen slaafse nabootsing het effect ervan in de praktijk vaak neutraliseert, doet aan de geldigheid ervan uiteraard niet af.

Tangwerking bij een meervoudig depot

De meest interessante en (m.i. enige) omstreden vorm van tangwerking is te vinden bij het meervoudig depot.¹³ Deze tangwerking laat zich het eenvoudigst uitleggen aan de hand van de enige duidelijke gerechtelijke uitspraak hierover: Pres. Rb. Groningen 7 april 1978 (Kimberley-Clark/Mölnlycke).¹⁴

Kimberley-Clark/Mölnlycke

Kimberley-Clark verrichtte op 20 juni 1975 een meervoudig Benelux-modeldepot voor 'een dun absorberend kussen, in de eerste plaats bedoeld voor vrouwenhygiëne en bescherming van onderkledingstukken'. Het meervoudig depot bestond uit afbeeldingen voor drie verschillende modellen:¹⁵

- 1) een ovaal met parallel sinus patroon,
- 2) een ovaal met contra-sinus patroon,
- 3) een trapezoïde met parallel sinus patroon

Op 20 juni 1977 deponeerde concurrent Mölnlycke een model voor (eveneens) een 'serviette periodique',¹⁶ bestaande uit een trapezoïdale vorm met contra-sinus patroon:

De door de Groningse President te beantwoorden vraag was (uiteraard) of het model van Mölnlycke inbreuk maakte op (een van de modellen van) het meervoudig modeldepot van Kimberley-Clark. De President overwoog als volgt:

Er is geen sprake van inbreuk, 'nu eiseres naast een ovaal model met een parallel sinuspatroon enerzijds een trapezoid model met hetzelfde patroon heeft gedeponeerd en dus kennelijk zelf het verschil in vorm niet ondergeschikt heeft geacht en anderzijds een trapezoid [lees: ovaal] model met een contra-sinus patroon gedeponeerd en dus kennelijk zelf het patroon evenmin ondergeschikt heeft geacht'. 'Eiseressen kunnen nu niet opeens het tegengestelde beweren. Gedaagden hebben door een trapezoïde model te combineren met een contra-sinus patroon een wezenlijk ander voortbrengsel voortgebracht'.

Klopt deze redenering? De toevoeging dat gedaagden door een trapezoid model te combineren met een contra-sinus patroon een *wezenlijk ander voortbrengsel* hebben voortgebracht is weinig overtuigend: zo wezenlijk anders is het niet. Integendeel: als we een soort leer van 'het wezen van het modeldepot' zouden toepassen, dan vermoed ik dat het *in wezen* juist op hetzelfde neerkomt en dat met minstens evenveel overtuigingskracht gezegd kan worden dat dit *wezenlijk* juist hetzelfde voortbrengsel is.

Belangrijker is uiteraard de stelling dat door een meervoudig depot te verrichten de deponent 'kennelijk zelf het verschil in vorm niet ondergeschikt heeft geacht' tussen de verschillende door hem tegelijk gedeponeerde modellen. Deze stelling klinkt verleidelijk, maar is zij ook juist?

Als we nog even teruggrijpen op de tangwerking door eigen oudere modellen dan zou de tangwerking aldaar gebaseerd kunnen worden op de stelling: kennelijk heeft de deponent van zijn nieuwe model 'zelf het verschil in vorm niet ondergeschikt geacht' ten opzichte van zijn eigen oudere model. Belangrijk verschil is dat het er bij in de tijd opeenvolgende depots uiteindelijk niet om gaat of de deponent (al dan niet 'kennelijk') *van mening* is dat zijn nieuwe model voldoende verschilt van het oudere, reeds eerder gedeponeerde of openbaar gemaakte model, maar of het *objectiefgezien* zo is. Uit een nieuw, later depot kan inderdaad wel het *standpunt* van de deponent worden afgeleid dat het nieuwere model nieuw is ten opzichte van het eigen oudere model (dus meer dan ondergeschikte verschillen vertoont resp. een andere algemene indruk wekt).

Verkade lijkt zich, onder verwijzing naar deze Groningse zaak, op het standpunt te stellen dat (gevaar voor) tangwerking bij een meervoudig depot bestaat en onderschrijft daarmee de redenering van de Groningse President.¹⁷ Hij noemt de consequentie waarbij een deposant die op 'safe' wilde spelen wordt 'gestraft voor zijn goede gedrag' wel 'erg hatelijk'.¹⁸

Met Van Nieuwenhoven Helbach c.s. ben ik van mening dat deze 'Groningse' redenering van Verkade over tangwerking bij meervoudige depots, in ieder geval in theorie, niet klopt. Van Nieuwenhoven Helbach c.s. geven een omschrijving van de tangwerking waarbij niet helemaal duidelijk wordt over welke van de drie vormen van tangwerking ze het hebben en merken vervolgens op:

'Dit verweer behoort echter niet op te gaan en van een 'tangwerking' is dus geen sprake. De beschermingsomvang van het door het eerste depot verkregen subjectief recht wordt bepaald door het nieuwigheidsgehalte van het uiterlijk van de gedeponeerde variant en de vóór dat depot reeds bekende modellen'.¹⁹

Met betrekking tot meervoudige modeldepots hebben Van Nieuwenhoven Helbach c.s. m.i. gelijk omdat daarbij de verschillende modellen niet *na elkaar*, maar *tegelijktijd* worden gedeponeerd. Daarom kunnen zij *onderling* niet nieuwigheidsschadelijk zijn.

Voor zover Van Nieuwenhoven Helbach c.s. bedoelen dat van 'tangwerking' ook geen sprake kan zijn bij opeenvolgende depots – dit zou kunnen worden afgeleid dat de woorden 'het eerste depot' – kan aan hen worden toegegeven dat als dat eerste depot inderdaad niet werd voorafgegaan door eerder openbaargemaakte gelijkende modellen van de deposant zelf, dat *eerste* depot inderdaad niet het slachtoffer kan worden van tangwerking. Maar ieder *volgend*, in de tijd later depot in een reeks van gelijkende modellen, wél.

Naar aanleiding van de 'Groningse' zaak merkte Wichers Hoeth²⁰ op dat het z.i. onjuist is om uit het door dezelfde belanghebbende deponeren van verschillende varianten van een model, af te leiden dat die deposant daarmee zelf te kennen geeft dat tussen de varianten meer dan ondergeschikte verschillen bestaan, zodat het depot of gebruik van weer een nieuwe variant geen inbreuk maakt. 'De bedoeling van een dergelijke deposant is stellig een zo ruim mogelijke bescherming te verkrijgen voor het aan de varianten ten grondslag liggende hoofdmotief c.q. hoofdbestanddeel van het (nieuwe) uiterlijk. De bedoeling kan tevens blijken uit de – facultatieve mogelijkheid tot beschrijving van de kenmerkende eigenschappen van het model (art. 1 lid 2 sub a Uitv. Regl.)'. Wichers Hoeth vervolgt:

'Indien deze bedoeling uit de omstandigheden van het geval kan worden afgeleid, dan bestaat er m.i. geen bezwaar tegen het aan het begrip 'ondergeschikte verschillen' van art. 4 lid 1 sub a en b een ander inhoud te geven dan aan hetzelfde begrip in art. 14 lid 1. Verdedigbaar lijkt mij ten aanzien van depots van varianten die door dezelfde rechthebbende zijn verricht het bestaan van ondergeschikte verschillen minder snel aan te nemen dan tussen deze depots (of een van hen) en een nieuwe variant van een derde. Uiteraard zullen de omstandigheden van elk geval de doorslag moeten geven, maar op deze wijze kan in beginsel aan een ongewenste tangwerking worden ontkomen'.

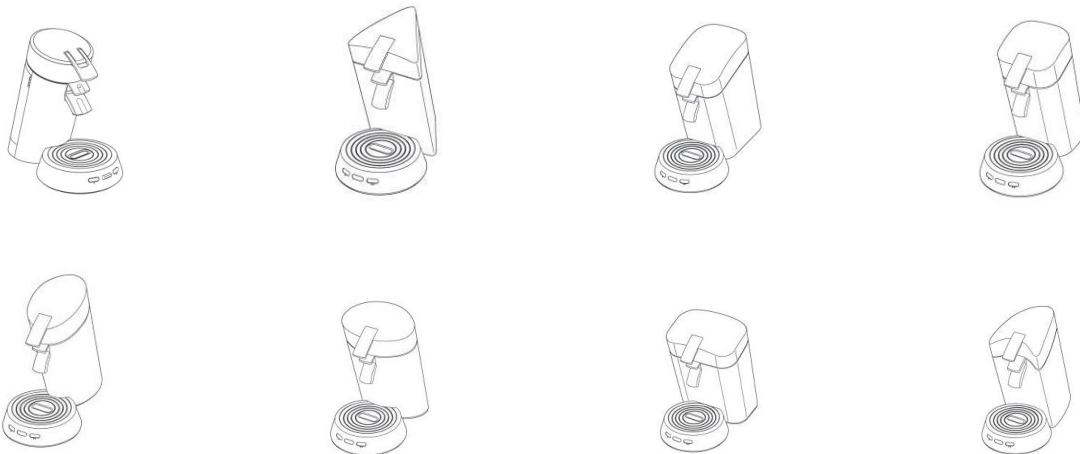
De benadering waarbij al dan niet ondergeschikte verschillen (of algemene indrukken) verschillend worden beoordeeld afhankelijk van om wiens depots het gaat, spreekt mij minder aan. Voor het voorkomen, althans niet aannemen van tangwerking bij meervoudige depots is deze benadering m.i. ook niet nodig. Voor zover Wichers Hoeth hier ook het oog had op opeenvolgende depots door dezelfde rechthebbende acht ik zijn benadering systematisch en theoretisch minder juist. Het aanleggen van andere nieuwigheidscriteria ten opzichte van eigen oudere modellen dan ten opzichte van andere oudere (al dan niet geregistreerde) modellen lijkt mij onwenselijk. In ieder geval kan m.i. geconcludeerd worden dat bij een (gelijktijdig) meervoudig depot het risico van tangwerking door onderlinge nieuwigheidsschadelijkheid niet bestaat.

Geen echte tangwerking bij meervoudige depots, toch een risico

Dat betekent echter niet dat meervoudige depots wat dit betreft zonder enig gevaar zijn. De 'Groningse' redenering van Verkade blijft toch aantrekkelijk, omdat van meervoudige depots wel degelijk een signaal uit gaat. Dit hangt samen met de algemeen bekende problematiek van opsommingen bij omschrijving of vastlegging van IE-rechten. Bij iedere opsomming, want dat is een meervoudig depot met sterk gelijkende modellen in zekere zin, bestaat het risico dat deze opsomming als een limitatieve zal worden opgevat. Dat is te zien bij octrooiconclusies, waar het noemen van een reeks van geclaimde toepassingsvarianten het risico in zich bergt dat op grond van de registerduidelijkheid en de rechtszekerheid voor derden hieruit zal worden afgeleid dat niet genoemde toepassingsvarianten er niet onder vallen. Hetzelfde doet zich voor bij auteurscontracten: een opsomming van auteursrechtelijke exploitatievarianten die worden overgedragen kan er toe leiden dat een niet genoemde variant (bijvoorbeeld met betrekking tot een nieuwe technologie) er niet onder valt.

In het octrooirecht en het auteursrecht kan men dit gevaar beperken door een ruime, maar duidelijke omschrijving te geven van waar het *in wezen* om gaat. Maar in het modellenrecht kan dat niet. Alles moet blijken uit de plaatjes. En hoe meer plaatjes, hoe groter het risico dat men zal denken dat een limitatieve opsomming van alle varianten bedoeld is. Het signaal dat met een dergelijk meervoudig depot voor IE-juristen wordt afgegeven is het volgende: kennelijk is het beoogde object van bescherming niet zodanig nieuw en beschermbaar dat het door middel van een enkel depot afdoende kan worden beschermd. Misschien dat een meervoudig depot, zoals bijvoorbeeld dat van Philips voor de Senseo,²¹ op andere marktpartijen in eerste instantie wel een

afschrikwekkend effect heeft. De 'Bosch Gustino' en de 'Severin KA 5911' kon men er kennelijk evenwel niet mee tegenhouden.

(Bosch Gustino)

(Severin KA 5911)

Juridisch is een dergelijk 'defensief model'-depotbeleid vermoedelijk niet erg zinvol en misschien toch wel gevaarlijk. Anders dan defensief gedeponeerde merken, die na vijf jaar wegens niet normaal gebruik vervallen, vervalt een defensief (dus niet gebruikt) model net als wel gebruikte modelregistraties pas na vijftwintig jaar. Vermoedelijk zal de rechter de 'algemene indruk' van het wél gebruikte model als uitgangspunt nemen in de vergelijking met de beweerdelijke inbreukmaker. De meervoudig gedeponeerde niet-gebruikte varianten zullen veelal worden gezien als een zwakgebod.

Conclusie

'Tangwerking' (*'by any other name'*) veroorzaakt door oudere modellen van derden bestaat zonder meer en is vermoedelijk zelfs wezenlijk onderdeel van alle IE-rechten. 'Tangwerking' veroorzaakt door oudere eigen modellen valt m.i. evenmin te ontkennen. Op het oudste geldige modeldepot in een reeks gelijkende vormen heeft het (formeel) geen invloed, maar op alle latere depots in de reeks wél. Tangwerking binnen meervoudige modeldepots is evenwel systematisch niet mogelijk. Een omvangrijk meervoudig depot voor allerlei varianten vormt echter voor de 'geïnformeerde gebruiker' (en de rechter) een duidelijk signaal dat het in wezen om moeilijk te beschermen, niet erg nieuwe vormgeving gaat, waarbij het kiezen van nét weer een andere uitvoeringsvariant dan is gedeponeerd, toch meestal voldoende is om de vereiste afstand te houden.

* D.J.G. Visser is hoogleraar Intellectueel eigendomsrecht (Universiteit Leiden) en advocaat te Amsterdam.

¹ D.W.F. Verkade, *Bescherming van het uiterlijk van producten*, Kluwer 1985, p. 60-61.

² Deze criteria zijn gebaseerd op art. 5 lid 1 resp. art. 9 van de Europese Modellenrichtlijn en ook te vinden in 6 resp. 10 van de Europese Modellenverordening.

³ Verkade, o.c., p. 60.

⁴ D.J.G. Visser, *Het ABC van iedere IE-inbreuk*, Boom Juridische Uitgevers 2004. Wichers Hoeth gebruikte dit abc eerder ook om de tangwerking uit te leggen in zijn bespreking van Verkades 'Bescherming van het uiterlijk van producten' in *RM-Themis* 1986, p. 274.

⁵ Zie Visser o.c., *passim*.

⁶ Verkade, o.c., p. 61.

⁷ Thans geldt naast het vereiste van nieuwheid het vereiste van eigen karakter, hetgeen neer komt op een soort 'gekwalificeerde' nieuwheid. Hier wordt kortheidshalve soms gesproken van nieuwheid.

⁸ In het octrooirecht geldt overigens hetzelfde. Niet zelden gaat een octrooi onderuit omdat de octrooihouder zelf nieuwheidschadelijke handelingen heeft verricht.

⁹ BIE 1984, nr. 58, p. 193.

¹⁰ Zie Hof Den Haag 21 april 2005, IER 2005, nr. 46, p. 211 m.nt. Kabel (Goedewaagen/Bols).

¹¹ BIE 2005, nr. 37, p. 122.

¹² Zie art. 10 lid 2 Aw: Verveelvoudigingen in gewijzigde vorm van een werk van letterkunde, wetenschap of kunst, zoals vertalingen, muziekschikkingen, verfilmingen en andere *bewerkingen*, zomede verzamelingen van verschillende werken, *worden*, onverminderd het auteursrecht op het oorspronkelijke werk, *als zelfstandige werken beschermd* (curs. DV).

¹³ In het modellenrecht is het mogelijk om (desgewenst totaal) verschillende modellen in één meervoudig modeldepot onder te brengen.

¹⁴ BIE 1981, nr. 73, p. 328.

¹⁵ Benelux model 478/01 t/m 03 bestaat uit drie maal drie afbeeldingen, van respectievelijk de voorkant, achterkant en een driedimensionale weergave van de drie verschillende modellen. Hier wordt volstaan met afbeelding van de achterkant, omdat die het duidelijkst is.

¹⁶ Benelux-model 2986/02.

¹⁷ Waarbij niet geheel kan worden uitgesloten dat de redenering ab origine van hemzelf afkomstig is: de redenering werd door de Groningse President overgenomen van de raadsman van Mölnlycke. Dat was mr. Th. R. Bremer, destijds kantoorgenoot van Verkade.

¹⁸ Verkade verwijst ook naar een uitspraak van Pres. Rb. Den Bosch van 22 maart 1983, KG 193, 180, BMM-bull. jan. 1984, p. 568 (bloemdozen) waarin de president uit twee afzonderlijke depots voor een 'grote' en een 'kleine' maat niet wilde afleiden dat een tussenmaat 'dus ook' meer dan ondergeschikte verschillen zou vertonen.

¹⁹ Van Nieuwenhoven Helbach, m.m.v. Huydecoper en Van Nispen, *Industriële eigendom en mededingingsrecht*, achtste druk Gouda Quint, Arnhem 1989, p. 231.

²⁰ L. Wichers Hoeth, bespreking 'Bescherming van het uiterlijk van produkten', *RM-Themis* 1986, p. 274.

²¹ RCD 000136239-0001 t/m 000136239-0008.